

गरिमामय तेस्रो नगर सभाका सभा अध्यक्ष तथा सदस्यज्यूहरु,

नेपालको संविधानले संस्थागत गरेको संघीय शासन प्रणाली अन्तर्गत अमुल्य मतको आधारमा गठन भएको यस रामग्राम नगरपालिकाको तेस्रो नगरसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउंदा म आफूलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु ।

वार्षिक बजेट स्थानीय सरकारले अवलम्बन गरेका नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने महत्वपूर्ण दस्तावेज भएको हुंदा यस रामग्राम नगरपालिकाले परिकल्पना गरेको शान्ति, सुशासन, विकास तथा सम्वृद्धिको आकांक्षालाई साकार पार्न सहयोगी हुने नीति तथा कार्यक्रम समावेश गरेको छु ।

सभा अध्यक्षज्यू,

बजेट निर्माण प्रक्रियामा यस रामग्राम नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यहरु र विशेष गरि कार्यपालिका सदस्यज्यूहरुको तथा कर्मचारीहरुको अमुल्य सुझाव, अतुलनिय सहयोग रहेको हुंदा बजेट कार्यान्वयनमा समेत नगरसभाका सदस्यज्यूहरुको स्वामित्व प्रबल रूपमा प्रकट हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

कृषि, उद्योग,पर्यटन, व्यापार र वित्त सेवा नै विकासको प्रमुख संवाहक रहने भएको हुंदा यी सबै संवाहकहरुलाई आवश्यक पर्ने बजेट संतुलित रूपमा विनियोजन गरिएको छ ।

सिमित साधन श्रोत र क्षमताको सिमाले गर्दा एकै पटक सम्पूर्ण कुरा सम्बोधन गर्न अत्यन्त कठिनाई हुने भएको हुंदा अधिकतम जनताले लाभ वा फाइदा लिने गरि कार्यक्रम तथा आयोजना छनोट गरि सन्तुलित बजेट तर्जुमा गर्ने काम गरेको छु ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,

बजेट कार्यान्वयन कार्यमा चुनौती अवश्य रहेका छन् । तर सम्भावनाको ढोका खोलि उपलब्धि हासिल गर्न थाल्दा चुनौतीहरुको अध्यारो स्वतः हटेर जान्छ । यद्यपि नगरपालिकाले देखेको केहि चुनौतीलाई यहां उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

सबैजसो सकारात्मक उपलब्धि हुंदाहुँदै पनि यस रामग्राम नगरपालिकाको अर्थतन्त्र चुनौतिरहित भने छैन । बजेट कार्यान्वयनको समयमा देखिएका मुलभुत चुनौतिहरु यस प्रकार प्रस्तुत गर्न प्रयास गरेको छु ।

- केन्द्रिकृत शासन पद्धतिमा अभ्यस्त संगठन संरचना र जनशक्तिहरु समायोजन नेपाल सरकारबाट प्रदान हुन नसक्नु बिडम्बनाको विषय भएको छ । उक्त समायोजनको कार्य अभै बिलम्ब भएमा बजेट कार्यान्वयनमा ठुलै चुनौतिको सामना गर्नुपर्ने अवस्था निम्त्याउने छ ।
- सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानि सहकार्यबाट उत्पादकत्व र उत्पादन वृद्धि गर्नुपर्ने चुनौति रहेको छ ।
- वित्तीय र प्राविधिक क्षमता, कानुनी, नीतिगत र प्रक्रियागत जटिलताका साथै व्वस्थापकीय कमजोरीका कारण आयोजनाहरु समयमा सम्पन्न हुन नसकेकोले नतिजा प्राप्तीमा उदासीनता र समग्र कार्यान्वयन क्षमता कमजोर बन्न पुगेको छ ।

- पूर्वाधार विकासकार्यको सुपरिवेक्षण तथा प्रभावकारी अनुगमनको अभावमा सार्वजनिक निर्माणको गुणस्तर कमजोर रहेकोले यस्ता कार्यमा बिलम्ब सुधार गरी सार्वजनिक निर्माणको गुणस्तर वृद्धि गर्नुपर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,

सम्भावना र चुनौती दिन र रात जस्तै हुन् । हाम्रा सामु जस्ता सुकै जटिलता तथा चुनौतिहरु रहेता पनि तिनको दृढतापूर्वक सामना गर्दै अगाडि बढ्नुको अर्को विकल्प हामीसंग नरहेकोले विद्यमान चुनौतिहरुको सामना गर्दै अवसरहरुको सदुपयोग गर्ने गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तयार गरेको छु । अब म आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ बजेटको उद्देश्यहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

यस बजेटका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- संविधान कार्यान्वयनमा जोड दिदै केन्द्रीय तथा प्रादेशिक सरकारलाई सहयोग गर्ने ।
- नगरको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा जोड दिने ।
- कृषि, उद्योग, पर्यटन, स्वास्थ्य, शिक्षा र खानेपानीको सुविधालाई गुणस्तरिय सुधार गर्ने ।
- आन्तरिक श्रोत अभिवृद्धि गर्ने ।
- समावेशी र सन्तुलित विकासलाई प्रवर्धन गर्ने ।
- सार्वजनिक सेवामा आम नागरिको पहुँच बढाउने ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,

अब म आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ बजेटको प्राथमिकता उल्लेख गर्न चाहन्छु । यस बजेटका प्राथमिकता देहाय बमोजिम निर्धारण गरेको छु ।

- आर्थिक वृद्धिका लागि कृषि, उद्योग, पर्यटन र पूर्वाधार विकासमा जोड ।
- सार्वजनिक सेवाको गुणस्तरमा वृद्धि गरि स्थानीय सरकारको प्रत्याभूति ।
- महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अशक्त, असहाय, एकल महिला, दृष्टिबिहिन, लोपोन्मुख र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको विकासमा लगानी
- गरिबी निवारणका लागि लक्षित कार्यक्रमको पहिचान ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य र सरसफाईको क्षेत्रमा विशेष लगानी ।
- दक्ष जनशक्तिको विकासमा जोड ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,

अब म आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ बजेटको नीति तथा कार्यक्रम नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । रामग्राम नगरपालिकाको आ.ब. २०७५।०७६ को नीति तथा कार्यक्रम यस प्रकार रहेको छ ।

(क) कृषि नीति तथा कार्यक्रम

- कृषिलाई व्यवसायीकरण, आधुनिकिकरण र वैज्ञानिक बनाउन जोड दिइनेछ ।
- बाली विकास कार्यक्रमतर्फ धान,गहुं र तोरिको विउ वितरणमा ५०% अनुदान दिने नीति लिइएको छ ।
- माटो सुधार कार्यक्रम तर्फ ढैंचाको विउ वितरणमा ७५ % अनुदान दिने नीति लिइएको छ ।
- बागवानी विकास कार्यक्रमतर्फ तरकारीको व्यवसायी कृषकका लागि विभिन्न आलु, आलुको वियामा ५० % अनुदान दिने नीति लिइएको छ ।
- कृषि प्रसार कार्यक्रमतर्फ स्यालो बोरिङ्ग जडान सहितको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- मत्स्य विकासतर्फ माछाभुरा तथा दाना ५० % अनुदानमा वितरण गर्ने नीति लिइएको छ ।
- साना सिचाई कार्यक्रम अन्तर्गत साना सिचाईमा पम्पसेट मोटर वितरणमा ८५ % अनुदान दिने नीति लिएको छ ।
- आहारा विकास कार्यक्रमतर्फ हिउंदे, वर्षे र बहुवर्षे घांस वितरणमामा ७५ % अनुदान दिइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यवस्थित पशु वधशाला र पशु हाटबजारको निर्माण गरिनेछ ।
- कुकुर बन्ध्याकरण, छाडा चौपाया नियन्त्रण कार्यक्रमलाई यसै वर्षबाट प्रभावकारी रूपले अगाडि बढाइनेछ ।
- कृषि उत्पादनलाई बजारीकरण गर्नका लागि सहकारी संस्थालाई अभिप्रेरित गर्दै लगिनेछ ।
- कृषि उपजलाई सुरक्षित भण्डारणको व्यवस्थाका लागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकारसंग माग गरिनेछ ।
- व्यवसायिक पशुजन्य उत्पादनमा कृषकहरुलाई सघाउ पुरयाउने खालका कृषि फार्महरुको स्थापना, विकास तथा विस्तारको कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- कृषि उपजमा किटनाशक औषधिको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै अर्गानिक उत्पादन तथा व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- सिचाईको ब्यवस्था मिलाइने छ ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरुलाई अर्गानिक खेति र कृषि व्यवसायमा आकर्षित गरिनेछ ।
- कृषकहरुको कृषि क्षेत्रमा सहभागिता बढाउन प्रशिक्षण कार्यक्रम र अध्ययन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ ।

(ख) पूर्वाधार नीति :

- शहरी योजना तथा भवननिर्माण मापदण्ड, २०७२ को पूर्णपालनामा जोड दिई नगरपालिका क्षेत्रलाई Land Pooling को माध्यमबाट थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- रामग्राम नगरपालिकाको बृहत्तर गुरुयोजना निर्माण गरि समग्र क्षेत्रको विकास गर्न एकिकृत कार्यक्रम निर्माण गर्ने नीति लिइएको छ ।

- दिर्घकालिन रुपमा segregation सहितको land fill site को व्यवस्थापन गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र प्रमुख सडकहरुमा ४ लेनको वृत्ति सहितको सडक बाटो कालोपत्रे गरिने छ ।
- नगर स्तरिय गौरवको आयोजना अन्तर्गत नगर सभा गृह, clock tower, auto village र shopping mall को निर्माण कार्य यसै वर्षबाट सुरु गरिने छ ।
- रामग्राम नगरपालिकाका रानीपाकड, जोकोवार, उजैनी, लम्कहवा, कुनुवार क्षेत्रमा बस्ती विकास गरि नमुना गाउको रुपमा बिकास गरिनेछ ।
- रामग्राम नगरपालिकाका ग्रामिण क्षेत्रमा सौर्य उर्जा मार्फत सोलार बत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको केन्द्रसम्म सहज पहुँचको निम्ति प्रत्येक वडाका सडक स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ ।
- नगरपालिकालाई सफा, सुन्दर तथा हराभरा बनाउनका निम्ति फोहोरमैला व्यवस्थापनको आवश्यक कार्ययोजना तयार गरिनेछ ।
- जैविक तथा वैकल्पिक उर्जाको रुपमा सौर्य उर्जा, शुन्य फोहोर मैलाको रुपमा वायो ग्यासको विकास गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रको सम्पूर्ण सडकहरुको ढल तथा नालाको व्यवस्था सहित स्तरोन्नति गरिनेछ ।
- कृषि सडक निर्माणकार्य आवश्यकताको आधारमा वाटोको लगत कट्टाहुने गरि मात्र स्वीकृति दिइनेछ ।
- नगरको सबै वडाहरुमा ठूला योजनाहरु सडक, खानेपानी, सिंचाई एवं अन्य पूर्वाधार निर्माणको DPR तयार गरि व्यवस्थित रुपमा कार्य गरिनेछ । नगरभित्रका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वडास्तरीय, नगरस्तरीय र प्रदेश/संघस्तरीय योजना गरी ३ तहमा वर्गिकरण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रको पार्किङ व्यवस्थित गर्न पार्किङ स्थलको व्यवस्था गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयको भवन नभएका वडाहरुमा क्रमशः वडा कार्यालय भवनको निर्माण कार्य अधि बढाइनेछ ।
- बसपार्क ब्यवस्थित गर्न बसपार्क निर्माणकार्य अधि बढाइनेछ ।

(ग) समावेशीकरण/महिला/बालबालिका सम्बन्धि नीति :

- लोपोन्मुख जातीहरु पथरकट्टे, कुमाल, मुसहर र दलितहरुका लागि विशेष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- भविष्यका कर्णधार बालबालिकाको चौतर्फी विकासका लागि प्रतियोगितात्मक, मनोरञ्जनात्मक र साहसिक कार्यक्रमहरुका साथै बाल क्लब र बाल सम्मेलन कार्यक्रमको सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन अनुरुपका विविध कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन ।
- बालमैत्री स्थानिय शासन घोषणा पश्चात बालमैत्री रणनीतिक योजनाले अवलम्बन गरेका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- बालमैत्री घोषणा पूर्वको गर्नुपर्ने कार्यक्रमको हकमा रामग्राम नगरपालिकाको वडा नं १४ देखि १८ सम्मका वडाहरूमा बाल अधिकारको सुचकहरू पूरा गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
- महिला सशक्तिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमका साथै लैंगिक हिंसा तथा सामाजिक कुरिति विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- फरक क्षमता भएका नागरिककालागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको योगदानको उच्च सम्मान गर्दै आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(घ) पर्यटन नीति :

- पर्यटन क्षेत्रलाई सम्बृद्धिको आधारका रूपमा पहिचान गर्दै आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक भित्र्याउन सहयोग पुग्ने खालका पर्यटकीय सम्भाव्य स्थलहरूको पहिचान, संरक्षण र विकास गरिनेछ ।
- प्राचीन कोलीय गणराज्यको राजधानी रामग्रामस्तुपलाइ तथा हालको पण्डितपुरलाई व्यवस्थित र सुसम्पन्न बनाई ध्यान केन्द्र, विपश्यना केन्द्र एवं धार्मिक पर्यटकीय रूपमा विकास गरिनेछ ।
- रामग्राम नगरपालिकाका पर्यटकिय क्षेत्रको पहिचान गरि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा परिचय गराउन रामग्राम नगरपालिकाको पर्यटन सम्बन्धि Documentary निर्माण गरिनेछ ।

(ङ.) आन्तरिक आय वृद्धि/कर/राजश्व परिचालन सम्बन्धिनीति :

- आन्तरिक आयको वृद्धि तथा दिगो विकासका लागि कर प्रशासनलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- राजश्वका दरहरूमा सामान्य परिवर्तन गरि राजश्व असुली प्रकृत्यालाई थप सुदृढ गर्ने नीति लिइएको छ ।
- एकीकृत सम्पत्ति कर प्रणालीलाई समयानुकुल परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।
- आन्तरिक आय वृद्धि गर्नका लागि राजश्व/करका विभिन्न क्षेत्रहरूको पहिचान गरिनेछ ।
- आन्तरिक आयलाई सुधार गरी सहज, सरल र दायरा फराकिलो बनाई IT friendly र सर्वसुलभ बनाइनेछ ।
- राजस्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा आयको प्रक्षेपण र करको दर निर्धारण गरी कर, शुल्क, महशुल र दस्तुर संकलन प्रकृत्यालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने सबै प्रकृतिका व्यवसायीहरूलाई नगरपालिकामा अनिवार्य व्यवसाय दर्ता गराउने प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।
- राजश्व प्रशासनलाई थप सुदृढ गर्दै लगिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका आय स्रोतका सम्भावित सबै क्षेत्रहरूलाई नगरपालिकाको स्वामित्वमा ल्याई आय आर्जन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

(च) वन/वातावरण /सरसफाई नीति :

- दिगो विकासको अवधारणा बमोजिम वन तथा वातावरण संरक्षणमा जोड दिईनेछ ।
- वातावरण संरक्षण र व्यवस्थापन, भूक्षय नियन्त्रण र नदी मुहान तथा किनारा संरक्षण गरिने छ ।
- जलवायु परिवर्तन न्युनिकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- बन व्यवस्थापनलाई वैज्ञानिक बनाउदै यस क्षेत्रको उपयोग र संरक्षण दुवैलाई प्राथमिकता दिईने छ ।
- प्रदेश सरकारको नीति एक गाँउ एक पोखरी अभियानलाई सहकार्य गरिनेछ ।
- सफा र हरियाली नगरपालिका निर्माणका लागि हरित सडक, खोला खोल्सामा वृक्षारोपण, बाँस रोपण, रुख तथा बाँसद्वारा तटबन्धन, सामुदायिक भवनको संरक्षण, खाली ठाँउमा वृक्षारोपण आदि कार्य गरिने छ ।
- नगरपालिकालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त नगर घोषणा गर्नेतर्फ अभियान अगाडि बढाईनेछ ।

(छ) उद्योग सम्बन्धि नीति :

- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगहरुलाई प्रवर्द्धन गरी औद्योगीकरणलाई टेवा पुऱ्याइनेछ ।
- घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिदै गरिवी निवारणको लागि यस क्षेत्रमा रोजगारी सिर्जना गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको निश्चित क्षेत्रलाई औद्योगिक क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनुका साथै एक औद्योगिक ग्रामको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(ज) शिक्षा र संस्कृति सम्बन्धि नीति :

- रामग्राम नगरसभाबाट जारि गरिएको शिक्षा ऐन र नियमावली बमोजिमको व्यवस्थालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइएको छ ।
- कक्षा १ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरुबाट लिइदै आएको परिक्षा शुल्क बापतको रकम नगरपालिकाबाट विद्यालयहरुलाई अनुदान दिइने छ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन (मसलन्द र न्यून दरवन्दि भएका विद्यालयका निजी श्रोत शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन भत्ताका लागि) अनुदान दिइने नीति लिइएको छ ।
- अनुमति, विद्यालय स्थापना तथा संचालन, कक्षा थप गर्न स्वीकृति र अनुमति पाएका विद्यालयहरुको अनुगमन गरि नियमन गर्ने नीति लिईएको छ ।
- सम्पूर्ण विद्यालयहरुलाई शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न स्तरोन्नति गर्ने नीति लिइएको छ ।
- रामग्राम नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरुको गुणस्तर वृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था, सकारात्मक प्रतिस्पर्धाको वातावरण, पुरस्कार एवं दण्डको व्यवस्था गरिएको छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुको सुदृढीकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सबैका लागि र सधैका लागि शिक्षा भन्ने नारालाई मूर्तरुप दिन विभिन्न कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- विद्यालय सुविधाबाट बंचित रहेका गरिब तथा विपन्न बालबालिकालाई विद्यालय पहुंचका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- विद्यालयमा छात्राहरुको समस्या तथा गुनासो सुनुवाइका लागि प्रत्येक विद्यालयहरुमा लैङ्गिक फोकल पर्सन अनिवार्य तोकि उनीहरुका लागि आवश्यक तालिम र किशोरीहरुको Menstrual hygiene का निमित्त प्रत्येक विद्यालयमा स्यानिटेरि प्याड वितरणको नीति लिइएको छ ।

(भ) सुशासन, संगठन विकास तथा कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति :

- संघीय सरकार, प्रादेशिक सरकार र स्थानीय तहको ऐन नियम अनुसार नगर कार्यपालिकालाई आवश्यक पर्ने श्रोतको व्यवस्था हेरी संगठन संरचना र दरवन्दी श्रृजना गर्न Organization Development (OD) अध्ययनको आधारमा पदपूर्ति गरिने छ ।
- नगरपालिकाको प्रशासनिक तथा सांगठनिक संरचना र संस्थागत प्रणालीलाई चुस्त दुरुस्त , विश्वसनियता, क्षमतायुक्त र प्रभावकारी बनाउदै अत्यावश्यक रिक्त दरवन्दीहरुमा प्रतिस्पर्धाबाट पदपूर्ति गरिनेछ ।
- सुशासन स्थापनाको लागि आवश्यक कानून, नियम बनाउनुका साथै सुशासन व्यवस्थापन समितिलाई कृयाशील बनाइनेछ ।
- दैनिक सेवा प्रवाह गर्दा First come First serve अनुसारको नीतिलाई आधार मानी सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी एवं सेवाग्राहीमैत्री तुल्याउन सूचना प्रविधि अभिवृद्धिमा जोड दिईनेछ ।
- नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता वृद्धिका लागि भौतिक पूर्वाधार विकास तथा अभिलेख प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- उत्कृष्ट करदाता, उपभोक्ता समिति, संचारकर्मी, टोल विकास समितिलाई पुरस्कृत गर्ने पद्धतीको विकास गरिनेछ ।
- विकासमा जनचासो, गुनासो र सेवा प्रवाह सम्बन्धि गुनासो व्यवस्थापन गर्दै Public Opinion परिपार्टीको विकास गरिनेछ ।

(ज) युवा तथा खेलकूद नीति :

- खेलकूदको समूचित विकास गर्न पूर्वाधारको निर्माण, सिकाई, प्रतियोगिता आदिको आयोजना गरिनेछ ।
- रामग्राम नगरपालिकामा अवस्थित खेलकूद मैदानलाई पूर्वाधारयुक्त सुविधा सम्पन्न रंगशालामा परिणत गरिनेछ ।

(ट) सामाजिक परिचालन तथा टोल विकास नीति :

- टोल विकास तथा सामुदायिक संघ संस्थाहरुको सहयोग, समन्वय र सक्रियतामा सामुदायिक विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक संस्थाहरु एवं लक्षित वर्ग केन्द्रित पूर्वाधार विकास, संस्थागत विकास, आयमूलक एवं सीपमूलक कार्यक्रम तथा क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(ठ) सूचना तथा संचार नीति :

- दुरसंचार प्रणालीलाई सबै वडामा सर्वसुलभ बनाउन पहल गरिने छ ।
- नगरपालिकाबाट संचालित विविध विकास कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अधिकतम सार्वजनिक गरी पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- स्थानीय पत्रिका, F.M. रेडियोको गतिविधिलाई कानून अनुसार नियमन गरिनेछ ।
- सूचना तथा संचार क्षेत्रको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास गर्न संचार माध्यमहरुसंग समन्वय गरी आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

(ड) स्वास्थ्य नीति :

- स्वास्थ्यको गुणस्तर सुधार गरी मानव संशाधन विकासमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवाको क्षमता अभिवृद्धि गरिदै लैजानेछ ।
- नगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण बासिन्दाहरुमा स्वास्थ्य सेवाको पहुंच सहज गराइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकीको सुदृढिकरण गर्दै लगिनेछ ।
- प्रजनन स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गरी वार्षिक कार्यक्रम तयार गरिनेछ ।
- महिलाहरुमा हुने रोग पाठेघर क्यान्सर, पाठेघर खस्ने रोग तथा स्तन क्यान्सर जस्ता रोगको लागि सबै वडामा शिविर सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य चौकिहरुमा आवश्यक उपकरण, औषधि, खोप समूचित रुपमा उपलब्ध गराइने छ ।
- प्रत्येक वडामा खोप केन्द्र संचालनमा ल्याइने नीति लिइएको छ ।
- स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरुसंग सहयोग, समन्वय र साभेदारीको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सुत्केरी आमा र बच्चाहरुको स्वास्थ्य सुधार चेतना अभिवृद्धिका लागि पोषण युक्त आहार प्याकेजको ब्यवस्था गरिने छ ।
- सडकमण रोकथामको लागि गुणस्तर स्वास्थ्य सेवा यसै वर्ष देखि थालनी गर्ने नीति लिइएको छ ।
- Hydrosil जांचको निशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा उपचार गर्ने ब्यवस्था मिलाईने छ ।
- ५ वर्ष मुनीका बच्चाहरुलाई अति कुपोषण र मध्यम कुपोषणबाट सामान्य अवस्थामा ल्याइने छ ।
- P.N.C(प्रसुती पछीआमा वच्चा) को ३ पटक स्वास्थ्य जाच गराउनेलाई प्रोत्साहन स्वरुप यातायत खर्च रु ३००। (तीन सय मात्र)उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(ढ) बहु क्षेत्रीय पोषण योजना सम्बन्धि नीति :

- बहु क्षेत्रीयपोषण योजनाले निर्दिष्ट गरेका उपलब्धी तथा प्रतिफल प्राप्तीको लागि बिषयगत शाखा र साभ्केदार निकायहरूसंग मिलेर पोषण लक्षित र सम्बेदनशिल क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ र महिला तथा बालबालिका लक्षित कार्यक्रम जस्तै: बालपोषण अनुदान, खोप कार्यक्रम, बाल मैत्री स्थानीय शासन आदिमा समेत बहु क्षेत्रीयपोषण योजनालाई समावेश गर्दै लगिने छ ।
- यस नगरपालिकामा महिला, बालबालिका र किशोरीहरुमा हुने कुपोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउने उद्देश्यका साथ बहु क्षेत्रीय पोषण योजनालाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
- सुआहारा कार्यक्रमबाट पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सबै स्तरमा बहुक्षेत्रीय पोषण योजना तर्जुमा गरी त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमन, सुशासन र पारदर्शिताको सुनिश्चितता गरिने छ ।
- बहुक्षेत्रीयपोषण योजनालाई नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा बिस्तार गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

(ण) विविध नीति :

- रामग्राम नगरसभाबाट पारित गरिएको सहकारी ऐन बमाजिम यस क्षेत्रमा रहेका सम्पूर्ण सहकारी संस्थाहरुको दर्ता र नियमन गरिनेछ ।
- रामग्राम नगरसभाबाट पारित गरिएको घ वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धि कार्यविधि बमाजिम घ वर्गको इजाजतपत्र दिइनुका साथै कडाइका साथ नियमन गरिनेछ ।
- रामग्राम नगरपालिकाबाट इजाजत लिएका मेलमिलापकर्ताहरुका लागि न्याय सम्बन्धि तालिम संचालन गरि न्यायीक समितिलाई थप सुदृढीकरण गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थलहरुमा निर्माण सामाग्रीको भण्डारण, भोजभतेर, सभा,सम्मेलन र जुलुस जस्ता गतिविधि गर्न पूर्ण रुपमा बन्देज गर्ने नीति लिइएकोछ ।
- रामग्राम नगरपालिका क्षेत्रभित्र सार्वजनिक स्थलहरुमा फागुन देखि असोजसम्म बेलुका ८ बजेपछि र कार्तिक देखि माघसम्म बेलुका ७ बजेपछि मदिरा बिक्रि तथा सेवन गर्न बन्देज गर्ने नीति लिइएको छ ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,

यी चुनौति, उद्देश्य र प्राथमिकता तथा नीतिलाई मुख्य मार्ग दर्शन तयार गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तयार गरेको छु ।

१) रामग्राम नगरपालिकाका वडा नं १४ देखि १८ सम्मका वडालाई बाल मैत्री वडा घोषण गरी रामग्राम नगरपालिकालाई बालमैत्री नगरको रुपमा विकास गर्न १० लाख बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाएको छु । साथै चालु आ.ब.मा बालमैत्री घोषणा हुने वडा नं १

देखि १३ सम्मका वडाहरुमा Post CFLG कार्यक्रमको लागि १० लाख बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाएको छु

- २) रामग्राम नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, १८ वटै वडा कार्यालय, यि कार्यालयमा कार्यरत रहने कर्मचारीहरुको तलव, भत्ता, कार्यालय सञ्चालन, पदाधिकारी सुविधा लगायतका शिर्षकहरुमा १२ महिनासम्म सञ्चालन गर्न, समायोजन भई आउने विभिन्न कर्मचारी, कार्यालय सञ्चालन र भाडा जस्ता कार्यको लागि चालु बजेट तर्फ रु.१२ करोड ३४लाख ४२ हजार २ सय बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाएको छु ।

सभा अध्यक्षज्यू,

यस आ.व.को लागि नेपाल सरकारको निशर्त वित्तिय समानिकरण अनुदान १६ करोड २८ लाख, राजश्व बाँडफाँडबाट ९ करोड ९१ लाख ९० हजार, आन्तरिक आय तर्फबाट ५ करोड २४ लाख ३५ हजार, सडक बोर्ड नेपालको रु. ७० लाख, सामाजिक सुरक्षा रु. ८ करोड र वित्तिय समानिकरण सशर्त चालु अनुदान १७ करोड २१ लाख, बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमबाट १८ लाख ४४ हजार, सुआहारा कार्यक्रमबाट १३ लाख ३९ हजार ६ सय ३०, चालु आ.ब को बचत रकम बाट अल्या गरिएको १ करोड २३ लाख, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरण अनुदानबाट ५० लाख ३२ हजार, शसर्त अनुदानबाट रु ७५ लाख, प्रदेश सरकारको राजश्व बाडफाडबाट रु ९४ लाख ३१ हजार र स्थानीय सरकारको राजश्व बाडफाडबाट प्राप्त १ करोड गरी कुल जम्मा विनियोजित आय बजेट रु ६० करोड १६ लाख ७१ हजार ६ सय ३० रहेको कुरा यस सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

रामग्राम नगरपालिकाको कुल आय मध्ये प्रशासनिक खर्च तर्फ रु. १२ करोड ३४ लाख ४२ हजार २ सय, सामाजिक सुरक्षा तर्फको रु. ८ करोड, शिक्षा, स्वास्थ्य विषयगत शाखाको समानीकरण शसर्त चालु खर्च रु. १७ करोड २१ लाख, बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमबाट रु १८ लाख ४४ हजार, सुआहारा कार्यक्रमबाट रु १३ लाख ३९ हजार ६ सय ३० गरी कुल जम्मा प्रशासनिक खर्च तर्फ रु ३७ करोड ८७ लाख २५ हजार ८ सय ३० विनियोजन गरेको छु ।

यसै गरी कुल अनुमानित आयबाट कुल प्रशासनिक खर्च विनियोजन पश्चात बाँकी रहेको रकमबाट भौतिक पूर्वाधारको लागि रामग्राम नगरपालिकाको वडा नं. २, ३, र ५ लाई रु. २५ लाखका दरले, वडा नं. १, ४, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२ र १३ लाई ३५ लाखको दरले र वडा नं. १४ देखि १८ सम्मका वडाहरुलाई ५० लाखको दरले जनसंख्या र भूगोललाई आधार मानी जम्मा रु. ६ करोड ७५ लाख, वडा स्तरिय मर्मत संभारतर्फ रु २९ लाख ५५ हजार गरि तत् तत् वडा समितिले नगरपालिकाबाट पठाइएको मार्गदर्शन र वडा भेलाद्वारा प्राप्त सुभाबहरुलाई अवलम्बन गरी वडा तहमै रु ७ करोड ०६ लाख ५५ हजार विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । कृषि विकास कार्यक्रममा रु. ९० लाख ८६ हजार र पशु विकास कार्यक्रमको रु. ६४ लाख स्वास्थ्य विकास कार्यक्रम तर्फ रु ५२ लाख ६२ हजार, महिला बिकास कार्यक्रम तर्फ रु १५ लाख, शिक्षा व्यवस्थापन तर्फ रु ९३ लाख ८१ हजार २ सय, खानेपानी कार्यक्रम तर्फ रु २५ लाख गरी रु ३ करोड ४१ लाख २९ हजार २ सय विनियोजन गरेको छु । वडा तहबाट प्राप्त भएका नगर स्तरीय योजनाहरु र नगरका गौरवका योजनाहरुका लागि रु.१० करोड ५१ लाख ६१ हजार ६ सय विनियोजन गरेको छु ।

उपरोक्त उल्लेखित नगर स्तरिय योजना तथा कार्यक्रमको रकमबाट संधिय, प्रादेशिक सरकार र अन्य विकास साभेदारहरूसँग साभेदारी गर्न रु १ करोड समपूरक कोषमा बजेट ब्यवस्था गरेको छु ।

महामारी अतिबृष्टि, प्राकृतिक प्रकोप, भूकम्प, आकस्मिक किसिमका विविध घटनामा भौतिक तथा मानविय क्षति जोगाउनको लागि रु १० लाख प्रकोप ब्यवस्थापन कोषको ब्यवस्था गरेको छु ।

वातावरणिय संरक्षण कोषको लागि रु १० लाख, गरिबी निवारण कोषका लागि रु ५ लाख र महिला तथा बालबालिका कोषका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

सभा अध्यक्षज्यू,

आय व्ययसम्बन्धि सम्पूर्ण विवरण, कायकम सम्बन्धि विस्तृत विवरणहरु अनुसूचिमा उल्लेख गरिनुका साथै आर्थिक विधेयक २०७५ र विनियोजन विधेयक २०७५ यस सम्मानित सभामा टेबुल गरेको छु ।

अन्त्यमा, यस बजेटको सफल कार्यान्वयनबाट रामग्राम नगरको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक उन्नतिका साथै समावेशी एवं सहभागीतामुलक पद्धतीमा टेवा पुग्ने, आर्थिक विकासमा वृद्धि हुने साथै राजश्व अभिवृद्धि क्रियाकलाप द्वारा सम्वृद्ध रामग्राम को सपना साकार हुने अपेक्षा राख्दै रामग्राम नगरबासीहरुको उज्वल भविष्य निर्माणको लागि कामना गर्दछु ।

प्रस्तुत बजेट तर्जुमा गर्न श्रीमान् नगरसभा प्रमुखज्यूबाट मार्ग निर्देशन र सुभगावका लागि कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । यसै गरि रामग्राम नगरपालिकाका वडा अध्यक्षज्यूहरु, नगर कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, विभिन्न समितिका संयोजकज्यूहरु, नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, सम्पूर्ण राजनीतिक दलका पदाधिकारीज्यूहरु, निजि क्षेत्र तथा विकास साभेदार सस्थाका महानुभावहरु, बुद्धिजिविहरु, नगरको सम्मुनत विकासमा टेवा पुर्याउनु हुने नगरबासीहरुबाट प्राप्त सहयोगको सहाहना गर्दै सबै पक्षलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै यस रामग्राम नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ का नीति तथा कार्यक्रमहरुको सफल कार्यान्वयनमा समेत सबैको सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा राख्दै बजेट बक्तव्य यहि अन्त्य भएको जानकारी गराउन चाहन्छु ।।

धन्यवाद !